

[Sonja Albrink]

slås udskrevet en supplerende valgliste over nytilkomne vælgere. Her er endvidere foreslået en tidsfrist.

Desuden indebærer forslaget, at man kan foretage sideordnet opstilling af kandidaterne. Jeg må dog lige anføre her, at det er stillerne, der skal træffe denne beslutning om, hvorvidt kandidaterne skal opstilles sideordnet eller på en kandidatliste i rækkefølge.

Jeg har også bemærket, at lovforslaget har været forelagt samtlige biskopper og Landsforeningen af Menighedsrådsmedlemmer.

CD vil medvirke positivt til udvalgsbehandlingen og kan støtte lovforslaget.

Poulsgaard (FP):

Ministeren har haft en heldig hånd her, og vi vil støtte lovforslaget.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Jeg skal på Kristeligt Folkepartis vegne anbefale lovforslaget.

Kirkeministeren (Mette Madsen):

Jeg er glad for, at jeg en dag, hvor naturen ikke har levnet mig megen stemmeprægt, kan nøjes med at takke for en meget positiv tilslutning.

Jeg vil godt lige føje den bemærkning til, at jeg fuldt ud deler fru Merete Aarups ønske om, at flere ville deltage i opstillingsmøderne, og fru Inger Harms' bemærkninger om, at det ville være dejligt, hvis stemmeprocenten ville stige ved de kommende valg.

Jeg er også enig i, at det ville være positivt, hvis man fra menighedsrådets side kunne delagtiggøre sognet i de beslutninger, man træffer. Jeg er meget enig i det vigtige i, at man fortæller sogneboerne, hvad det egentlig er for et godt stykke arbejde, man sidder og laver i et menighedsråd til gavn for hele sognet.

Derfor har jeg også sagt til mange menighedsråd ude over landet, at skulle den lokale presse ikke interessere sig for det, så ville det være en god idé, at menighedsrådets formand eller en talsmand næste dag ringede til den lokale presse og fortalte, hvad man nu havde besluttet omkring det folkekirkelige liv.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kirkeudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Første behandling af lovforslag nr. L 30:

Forslag til filmlov.

Af kultur- og kommunikationsministeren (H. P. Clausen).

(Fremsat 14/10 87).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Tastesen (S):

I Socialdemokratiet hilser vi forslaget til en ny filmlov hjertelig velkommen, og vi vil under arbejdet i Folketinget bidrage til at gøre forslaget endnu bedre.

Vi er enige med regeringen i, at det er nødvendigt med en øget økonomiramme, hvis formålet – at fremme filmkunst og filmkultur i Danmark – fortsat skal opfyldes. Det er meget vigtigt, at dansksprogede film danner et frem-skudt dige mod den øgede udenlandske kultur-påvirkning, som vælter ind over os.

Rammen for støtte til dansk spillefilmproduktion gennem garantier og lån skal udvides. Regeringen har foreslået 15 mill. kr., som alle skal bruges ved en direkte bevilling uden forudgående konsulentbehandling, men altså alene på baggrund af en beslutning i Filminstitut-tets bestyrelse. Meningen med dette flerleddede støttesystem synes at være ønsket om flere populære, folkelige film, som samler et stort publikum og dermed forbedrer biografteatrenes økonomi og støtter deres overlevelses-kamp.

Vi er i Socialdemokratiet åbne over for dette forslag, men vi vil ikke være med til at beskære

[Tastesen]

støtten til den hidtidige virksomhed, hvor formålet jo først og fremmest er støtte til film, hvis indhold har kunstnerisk kvalitet. Vi mener tværtimod, at støtterammen bør udvides frem for at indsnævres.

Der har været nogen kritik af den nuværende konsulentordning – måske også berettiget – fordi der har været tillagt enkeltpersoner alt for store beføjelser. Vi synes derfor, det er rigtigt, at fremtidige afgørelser træffes efter indstilling fra et konsulentkollektiv på 2 eller 3 personer.

Statens Filmcentral er en af de bedste kulturformidlende institutioner i det danske samfund og bør derfor støttes med øgede ressourcer. Vi kan støtte den udvidelse, som foreslås på videoområdet; det gør det muligt for folkebibliotekerne at betjene både foreninger, uddannelsesinstitutioner og enkeltpersoner. Men vi mener derudover, at Statens Filmcentral må have genoprettet det tab i bevilling til produktionsstøtte, der har været siden 1982; man kan ikke overlade alt til sponsorenes interesser og bevågenhed.

I en verden, hvor det kommercielle pres på børn og unge er utrolig stort, med reklamer, der opfordrer til et øget forbrug, og med film og video, der ofte appellerer til de dårligste instinkter, er det vigtigt med et stærkt modspil mod påvirkningen fra denne fattigdomskultur. Vi kan derfor klart tilslutte os, at 25 pct. af al støtte skal gives til produktioner, der retter sig mod børn og unge. Men som sagt er det ikke nok med en procentandel. Det er selve produktionsstøttens størrelse, der må være vort udgangspunkt.

Vi er klar til et positivt udvalgsarbejde for at skabe en god filmlov. Det sker på et tidspunkt, hvor der også på tv-området er en stærk udvikling på vej. Vi vil gerne styrke biografernes stilling, så folk i stigende grad får lyst til at gå i biograferne for at se de nye film. Biograferne er en del af en bys kulturelle ansigt; derfor må kommunerne i stigende grad gøres medinteresserede. En film vist på et stort lærred i en biograf og i selskab med andre har sin egen værdifulde effekt. Men filmene skal trods dette nå ud til alle. Derfor må det også med i vore overvejelser, hvordan vi kan sikre, at danske film vises for det bredere publikum, som udgøres af de mange, der i fremtiden kigger med på både TV 1 og TV 2.

Connie Hedegaard (KF):

Dette lovforslag er stort set identisk med det, vi behandlede den 13. maj i år, og derfor skal jeg, hvad de organisatoriske dele i forslaget angår, blot henvise til min ordførertale dengang.

Da vi behandlede lovforslaget sidst, glædede vi os fra konservativ side specielt over Socialdemokratiets og De Radikales store åbenhed bl.a. over for den såkaldte fifty-fifty-ordning. Jeg er meget enig med hr. Tastesen i, at nu skal der gang i dansk film, og vi ved jo også, at ideerne er der. Oven i købet har vi i løbet af sommeren kunnet se, at der rent faktisk nu går flere mennesker i biografen, og nok så glædeligt er det nogle af de nye aldersgrupper, det lidt mere voksne publikum, der i stigende grad kommer i biograferne. Jeg synes, det er en meget glædelig udvikling, når man nu pludselig oplever, at man skal stå i kø for at købe en biografbillet. Det skulle man ikke for 2, 3 eller 4 år siden.

Vi synes, at det er et godt udgangspunkt, der ligger i ministerens lovforslag. Der lægges op til et mere fleksibelt og et mere smidigt system med mindst muligt smagsdommeri og med balance mellem de brede film til det store publikum og de lidt mere smalle film, som stadig væk skal have det samme og ikke, som hr. Tastesen antydede, en væsentlig beskæring af deres midler, for de får faktisk det samme antal kroner, som de hidtil har fået, med undtagelse af 5 mill. kr., som nu føres over, så vi får forstærket fifty-fifty-ordningen. Vi synes fra konservativ side, at det er meget vigtigt, at det fifty-fifty-princip får en så god start som muligt, og derfor er vi meget glade for, at kulturministeren vil flytte de 5 mill. kr. over sammen med de 15 mill. kr., som vi jo allerede havde fundet uden for det almindeligt gældende filmstøttesystem. Jeg synes, det er godt, at der totalt set kommer disse 15 mill. kr. mere. Som jeg siger, sker der utrolig mange spændende ting i filmmiljøet, og jeg synes også, det er værd at understrege, at filmmiljøet selv er meget åbent over for at komme med ideer inden for de gældende økonomiske rammer til, hvordan man kan forbedre mulighederne for at producere danske film.

Specielt synes jeg, at vi under udvalgsarbejdet skal se lidt på det, der sådan er antydnet i forslaget fra kulturministeren om sæsonstøtte. Jeg tror, der dér er nogle udviklingsmuligheder, vi godt kan udnytte mere, end vi gør i dag.

[Connle Hedegaard]

Endelig vil jeg lige minde om kulturministerens forslag om at etablere en ny tv-kanal, for der er ingen tvivl om, at etableringen af en sådan filmkanal i høj grad vil være med til at kanalisere nogle penge over i filmmiljøet og også på anden måde understøtte filmmiljøer. Derfor synes jeg, at også den idé skal nævnes i denne sammenhæng.

Vi synes, at dette lovforslag er særdeles nyttigt, og vi håber på, at vi kan få en virkelig positiv og konstruktiv udvalgsbehandling.

Birthe Hansen (SF):

Da forslaget, som det jo også helt klart fremgår af bemærkningerne, kun på ganske få redaktionelle områder afviger fra det, vi havde til behandling i maj 1987, er det vel også helt klart, at vores holdning ikke har ændret sig så væsentligt siden dengang.

Vi var dengang stort set positive over for en hel del af ændringerne. Det, vi var negative over for, var støtten på de 15 mill. kr., ikke så meget fordi det var de 15 mill. kr. – det beløb så vi gerne større – men fordi det var beregnet til det, man kalder de kommercielle film, og om dem mener vi fortsat, som vi gjorde dengang, at de skal kunne klare sig selv.

Nu vil der nok blive stillet en hel del spørgsmål i udvalget, men jeg vil gerne stille ministeren et i dag, og det gælder både § 3 og § 10, stk. 2, sidste punktum. Jeg ville være meget glad, hvis ministeren kunne redegøre for, hvilken mening, hvilken baggrund og hvilke kriterier ministeren vil bruge, hvis ministeren eventuelt vil fravige og dispensere fra bestyrelsesmedlemmernes ansættelse eller økonomiske interesser i produktion og lignende. Det synes jeg ville være interessant at vide.

Dernæst synes jeg, vi igen er nødt til at fremhæve et problem – et problem, der eksisterer, uanset hvor mange danske film der så produceres – nemlig det problem, at antallet af biografteatre ude over det ganske land er faldende. Hvad hjælper det egentlig at fremme produktionen bl.a. af kommercielle film, som skal tale til et langt større publikum og forsøge at holde fast på det, hvis den lokale biograf – og her taler jeg om alt, hvad der ligger uden for storbyerne i dette land – har lukket, sådan at man skal bevæge sig 50 km af sted om aftenen? Det vil både

tage længere tid og give større transportomkostninger. Hvordan i alverden vil man så fremme et filmpublikum til danske film og andre film, når man ikke mere har biografteatre at vise dem i? Derfor burde der være mulighed for at give meget større kommunal støtte til biografteatre, end der er i dag; der mangler en eller anden form for regelsæt eller lovsæt på det område.

Det er rigtigt – som Christian Braad Thomsen gør opmærksom på i det særnummer, vi lige har fået tilsendt i udvalget fra Filmarbejderforeningen – at der er noget absurd i, at der kun skal være mulighed for støtte med de 50 pct. til film, der henvender sig til et større publikum, for hvordan i alverden ved man, om de henvender sig til et større publikum, inden de er blevet vist i en biograf? Det vil sige, at man fremover formentlig vil skulle lægge et subjektivt skøn ind, når man skal give denne støtte, og det var vel netop det subjektive skøn, man skulle bort fra.

Endelig vil jeg gerne tilslutte mig den socialdemokratiske ordførers bemærkning om, at vi gennem udvalgsarbejdet ønsker at gøre filmloven bedre. Det ønsker vi så sandelig også; jeg tror faktisk ikke, man kan finde noget parti eller nogen mennesker, der ikke ville ønske, at filmloven blev bedre.

Helge Sander (V):

Som vi gav udtryk for det ved behandlingen umiddelbart før sommerferien, er vi vældig tilfredse med dette lovforslag, som vi ikke er i tvivl om vil forbedre filmens muligheder i Danmark.

Det, vi især er glade for, er den øgede mangfoldighed, de flere indgange, der bliver for at producere film her i landet, og det mener vi er vigtigt af mange grunde. Hidtil er der stort set kun blevet produceret ved hjælp af filmkonsulenterne, men ikke mindst den nye tanke om en fifty-fifty-ordning mener vi kan blive en afgørende ny og positiv måde også at producere film på og måske også film til en lidt anden pris. Vi ser med stor tilfredshed på, at denne forsøgspulje i dette lovforslag er blevet øget fra 15 til 20 mill. kr., og vi håber, at der kommer meget godt ud af dette forsøg, således at det vil vise sig, at det er noget, vi kan bygge videre på.

[Helge Sander]

Men som sagt: det er vigtigt med flere indgange, og derfor følger vi også med interesse noget, som ikke direkte fremgår af lovforslaget, nemlig om der er mulighed for over TV 2-nettet at lave en selvstændig filmkanal, der kan give et afkast på f.eks. 5 pct. til Filminstituttet. Dermed ville vi få mulighed for at få øgede midler til at producere danske film for og vel at mærke øgede midler, som ikke berører statsbudgettet.

I samme forbindelse vil jeg også gerne nævne en fjerde ting, nemlig sponsormuligheden. Sponsoring vil utvivlsomt også give en række nye muligheder for at producere film her i Danmark. Endelig kan vi også nævne hele TV 2; dér er aktiviteterne i produktionsmiljøerne allerede blevet styrket betydeligt, og det vil helt sikkert også give en positiv afsmitning.

I det store og hele mener vi altså, at denne mangfoldighed absolut vil skabe fordele for danske film, og det er jo som allerede nævnt herfra også positivt, at det sker på et tidspunkt, hvor der tilsyneladende er større interesse for at gå i biografen, især når det er danske film, der er på plakaten.

Ved førstebehandlingen i maj nævnte vi også fra Venstres side den ændring, der bliver i hele administrationen, i styringen, og som vi kan tilslutte os, og vi forventer meget af de økonomiske rådgivere, som nu vil blive knyttet til Filminstituttet. Det er ikke bogholdere, vi har brug for. Det, der er brug for i denne forbindelse, er nogle, som kan give en aktiv støtte til konsulenterne og producenterne, og dér mener vi, det er hensigtsmæssigt, hvis producenterne kan komme tidligere ind i billedet.

Men det korte af det lange er, at vi mener, det er et meget fint lovforslag, som vi glæder os til at tage fat på en udvalgsbehandling af, og vi håber, at det hurtigt kan føre frem til vedtagelse, således at vi kan få de ting, jeg har nævnt her, udviklet og fremmet.

(Kort bemærkning).

Birthe Hansen (SF):

Det er i anledning af hr. Helge Sanders ord om en filmkanal eller et TV 3, hvis vi skal kalde det det. Jeg vil gerne spørge hr. Helge Sander, om han ikke mener, det vil være muligt i dag at sende flere danske film i TV 1 og TV 2, førend

man begynder at gå ind i overvejelser om en yderligere kanal, som egentlig vil komme til at begrænse de eksisterende to's eller i hvert fald TV 1's mulighed – TV 2 er jo dårlig nok startet endnu. Vil det ikke være rimeligt at koncentrere sig om det?

(Kort bemærkning).

Helge Sander (V):

Vi har allerede en del danske film og også andre film på vores nuværende kanal, vi får et TV 2 fra 1. oktober næste år, hvor der givetvis også vil komme film, men vi må jo erkende, at der er overvældende stor interesse for ikke bare nye danske film, som vi jo primært taler om med dette lovforslag, men også ældre danske film, og der ville være en øget mulighed for at få disse vist, hvis det var således – og nu er det jo kun et tankeeksperiment, for det er jo ikke noget, der ligger i lovforslaget, og der er heller ikke noget endeligt udformet om det – at de danske filmproducenter gik sammen og fik lavet en organisation, som fik ret til at sende disse film. Dermed ville man jo kunne få endnu flere film frem til seerne, og man ville samtidig kunne skabe en indtægt, som kunne hjælpe netop det, vi taler om i dag, nemlig nye danske film. Dels ville man give folk mulighed for at se noget mere, dels ville vi skabe nogle midler til at skabe nye danske film for. Derfor synes jeg, det hænger godt nok sammen og absolut er særdeles positivt, og jeg synes, det er spændende, at den tanke bliver videreudviklet.

Endelig vil jeg lige for en ordens skyld sige, at der jo ikke er tanker om, at der nu skal laves et ny TV 3; det bliver formentlig på TV 2's sendenet, som vi i øjeblikket er ved at få opstillet rundt i landet.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Dette er jo en genfremsættelse af det lovforslag, vi første gang behandlede den 13. maj i år, og jeg kan i det store og hele henvise til, hvad jeg dengang sagde. Jeg sagde bl.a., at vi håbede på, at der nu kom reaktioner udefra. Der er jo kommet nogle reaktioner, bl.a. fra filminstruktørerne, og det er klart, at de nu vil indgå i den behandling, vi skal have i udvalget. Bl. a. har man jo været meget kritisk over for fifty-fifty-

[Bernhard Baunsgaard]

ordningen, altså at andre kan skaffe halvdelen af pengene. Man har henvist til, at det er ganske klart, hvad der menes med det, og det synes jeg vi skal gennemdrøfte.

Men jeg vil gerne gentage, hvad jeg sagde i sin tid, nemlig at jeg synes, det er godt, at vi inden for dette område prøver noget nyt. I øvrigt kan jeg sige, at vi skal gennemgå det grundigt i udvalget. Jeg glæder mig til det. Jeg tror, det er rigtigt, som ministeren jo også har forudset, at dette her vil koste flere penge. Om det er nok, ministeren har foreslået, kan vi jo så diskutere.

Sonja Albrink (CD):

Da mit partis ordfører i denne sag, hr. Arne Melchior, ikke kan være til stede i dag, skal jeg fremsætte CDs synspunkter:

Det lovforslag, vi har til første behandling i dag, er en genfremsættelse af et lovforslag, som var til første behandling den 13. maj 1987. Ved den lejlighed fik lovforslaget en meget positiv behandling, og der kom mange gode argumenter frem. Jeg håber, at denne førstebehandling vil blive lige så vellykket.

Som det er anført i selve lovforslaget, indeholder dette nogle ændringer til det tidligere forslag, men jeg skal ikke gå nærmere i detaljer; jeg skal blot henvise til, hvad CDs ordfører sagde ved den lejlighed.

CD vil medvirke positivt under udvalgsbehandlingen og kan tilslutte sig lovforslaget.

Poulsgaard (FP):

Om der er nok, sagde hr. Bernhard Baunsgaard, altså penge i dette lovforslag, kunne vi diskutere, men det troede han ikke der var; det skulle nok komme til at koste noget mere. Jeg er helt sikker på, at det kommer til at koste noget mere, for alliancen er jo i gang med Socialdemokratiet, og vi har jo også SF, og de partier kan jo aldrig få penge nok. Så det kommer helt givet til at koste noget mere; det kan vi slå fast som en kendsgerning.

Men ministeren er da heller ikke så ked af det. Der er blevet snakket om gode film: med flere penge får vi gode film! Hvornår er der lavet en god film sidst? Ja, det skulle da lige være »Op på fars hat«, for ellers er der ikke lavet en ordentlig film. Jeg tillader mig at nævne sådan i flæng den sidste, om Skagensmalerne – tom-

meltotten nedad. »Udenrigskorrespondenten« – de rejste rundt på Haiti og havde nogle dejlige dage på skattedyderregning, men der kom ingen folk for at se den. Jeg kan nævne »Linda og Thorvald« – det er det værste bras, der er forekommet om et seriøst stykke arbejde, nemlig om dem, der lavede den jyske længdebane. Det var simpelt hen pinligt at overvære den film. Jeg kan nævne »En rose til Willy«, som jeg selv medvirkede i, og jeg kan godt forstå, at ministeren skriver: »Der er tendens til øget ressourceanvendelse til den enkelte filmproduktion.« Jeg fortalte i maj, da vi behandlede lovforslaget sidst, hvordan man øser penge ud. Nogle røg ned i foret på mig, og dér ligger de bedre end i statens lommer, men det er simpelt hen vanvid. Så længe det offentlige støtter og man bare kan sende regningen til skattedyderne, vil der blive ved med at være et ressourceforbrug, der skriger til himlen.

Jeg var også med i en film, der hedder »Ofe- lia«, og som blev optaget i Vemb, hvor man raserede hele Dybe Kirke, og hvor vi stod og trak køer ind og ud af en stald en hel eftermiddag. Hvad kom der ud af det? To sekunders indlæg. Det er simpelt hen urimeligt, at man må bruge skattedyderpenge til sådan noget. Det er urimeligt, at et flertal herinde ikke snart kan få øjnene op for, at så længe der er statsmidler i det, altså at man bare kan sende regningen, bliver der ikke brugt færre penge på film, men man er kun ude på én ting, og det er selvfølgelig at få så mange timesedler udfyldt som overhovedet muligt. At tro, at man er idealistisk, når det har med staten at gøre, er vanvittigt.

Der er noget, jeg tit har spekuleret på. Jeg har efterhånden tre store børn, og vi har video, og det er jo værre end fanden selv at have video, og vi så jo også i går i TV-Avisen en socialdemokratisk kulturpave i Ballerup, der udtalte, at det da var helt forfærdeligt, at folk kunne trække en videofilm, fordi de så får et elendigt kulturtilbud. Jeg synes netop, det er godt, at vi har video, så folk har de mange muligheder at vælge imellem. Men det, jeg var ved at sige, var, at mine store børn elsker de film, der blev lavet i 1950'erne og 1960'erne, hvor der blev lavet film uden statstilskud, og hvor der blev lavet folkelige og fornøjelige film. Nu laver man film for dem, der er så finkulturelle, at de ikke kan være

[Poulsgaard]

bekendt at sige nej, når de får en gratis indbydelse, men er nødt til at vise sig ved premieren. Men det er altså ikke film, som befolkningen vil have. Jeg kan ikke forstå, hvorfor man ikke tør lade filmen trives i frihed. Lad da dem investere i film; der har lyst til at lave film, og lad staten blande sig udenom. Der var engang, da det var De Konservatives politik, men det er jo mange år siden.

Vi kan selvfølgelig ikke støtte det lovforslag. Det vil medføre øgede udgifter for staten, og jeg vil foruddiskontere heroppefra, at de ikke får én ordentlig film ud af det. Disse her konsulenter og møg og skidt, man har, er simpelt hen så fjernt fra det, der er folkeligt, festligt og fornøjeligt, at det ikke er mærkeligt, at det bliver sådan noget højkulturelt fis, der kommer ud af det.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg skal bede medlemmerne om at overholde forretningsordenen.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Som vi tidligere har hørt, er det en genfremsettelse, og Kristeligt Folkeparti var positivt, da vi sidst havde lovforslaget til behandling.

Man kan have forskelligt syn på kultur; nogle kan synes om det ene, og nogle kan synes om det andet, men det, der er væsentligt, er at sørge for, at vi får en dansk produktion. Som jeg sagde, sidst vi havde det til behandling, er det danske sprogområde et lille område, hvor det kan være meget svært at lave film, som kan tjene de penge ind, de skulle. Derfor mener jeg, det er et af de områder, vi må støtte – ikke støtte vildt, som man efter hr. Poulsgaards udtalelse skulle tro vi gør, men give nogle muligheder, nogle garantier. Jeg tror da også, at der indimellem kan laves en film, som flere kan lide. Personlig er jeg ikke særlig interesseret i mange af de film, der kommer frem, men det er der måske andre mennesker der er, og det er jo netop den mangfoldighed, vi har i vort samfund, at der skal være noget, som kan tilfredsstille os alle sammen, og ikke bare det, som nogle få synes om. Jeg synes også, det ville være rart at få nogle folkelige og festlige film frem.

Kristeligt Folkeparti tilsiger et positivt udvalgsarbejde, og derunder kan vi få stillet mange af de spørgsmål, vi har.

Jørgen Tved (FK):

Det bedste, man kan sige om det forslag til filmlov, som nu er til behandling, er det, der er formuleret i det første kapitel, hvor der i § 1 står: »Lovens formål er at fremme filmkunst og filmkultur i Danmark.«

Jeg tror, at de fleste i Danmark glæder sig over, at det i det hele taget er muligt at fremstille danske film, og jeg har da også i det materiale, som er forelagt, med glæde konstateret, at interessen for danske spillefilm er inde i en positiv udvikling.

Som forberedelse til lovforslaget har man i den hellige privatiserings navn haft et konsulentfirma til at undersøge guderne må vide hvad. Der er naturligvis kommet en rapport på bordet, man har lavet interview med en række personer, undersøgt en masse ting, og det skulle ikke undre mig, om alt det har kostet lige så meget, som det koster at fremstille en film.

I de samtaler, jeg har haft med f.eks. filminstruktører, har jeg fået oplyst, at ingen af dem har været inddraget i dette lovforslags fremkomst. Nu ved jeg af erfaring bl.a. fra taler, jeg har hørt i dette høje Ting, at ukendskab til et emne absolut ikke afholder nogen fra at udtale sig, men det kan da undre, at man ved udarbejdelsen af en filmlov ikke har henvendt sig til de mennesker, som gennem deres arbejde har bevist, at de har forstand på film. Man må vel have lov at sige, at en ny lov er undervejs på baggrund af et privat analysefirmas udsagn, og at den har den distance til problemerne, som man kan vente, når nogen skal ordne noget på andres vegne.

Det nye forslag glider elegant uden om det virkelige problem og antyder i stedet, at man kan administrere sig ud af vanskelighederne, samtidig med at forslaget introducerer et helt nyt problem, nemlig at lade de filmfaglige repræsentanter glide ud af Filminstitutets bestyrelse, der fremover så skal bestå af såkaldte kulturpersonligheder, der er helt ukendte med en stor del af den kunstneriske og tekniske side af filmapparatet, og som derfor vil være helt afhængige af administrationen i væsentlige spørgsmål – en administration, der i forvejen har for megen indflydelse i forhold til indsatsen.

[Jørgen Tved]

Dansk film består af en masse meget forskellige individer med forskellige roller og til dels forskellige interesser, men tilsammen føler de alle et ansvar for dansk film, hvis alvorligste problem er økonomi.

Hvor mange danske film der skal produceres, kan måske nok diskuteres. Tidligere har man åbenbart haft en målsætning på 15–20 spillefilm. I juni måned påpegede Rigsrevisionen, at denne målsætning ikke er nået. Med små 60 mill. kr., som nu skal afsættes til dansk film, kan man nok forudse, at der heller ikke bliver mange nye film i den kommende tid. Man vil ofre, hvad der svarer til et halvt F-16 fly; vi så gerne, at man brugte et helt F-16 fly på danske film.

Må jeg endelig sige noget om denne fifty-fifty-ordning. Jeg ved, at det er meget moderne med private sponsorer. Jeg ved også, at sponsorerne normalt kræver en modydelse for det, de har givet. Vi vil advare imod denne udvikling. Vi vil f.eks. finde det helt uacceptabelt, hvis Ghita Nørby i en kommende dansk film skal have en trøje, hvorpå der står »Juhl-Jørgensens Byggeentreprise«, eller at det i forbindelse med en film bliver oplyst, at lønnen til Bodil Kjer er betalt af B & W.

Vi opfatter den eksisterende filmlov som en lov, der er lavet på visioner. Den nye lov skal åbenbart fremstå på baggrund af en købt forretningsanalyse, der nok har talt med flere mennesker, men ikke med de for fremstilling af film væsentlige, nemlig filminstruktørerne. Vi har fået en analyse, der ser bort fra det væsentligste problem ikke kun for dansk film, men for dansk kultur i det hele taget, og det er penge, penge og atter penge.

Kultur- og kommunikationsministeren (H. P. Clausen):

Jeg kan endnu en gang sige tak for den faktisk ganske gode modtagelse, som dette forslag har fået ved denne førstebehandling, på samme måde som vi jo havde en, synes jeg, både god og indgående debat i sidste samling, i maj, da forslaget blev fremsat første gang. Der er jo tale om en genfremsættelse, og de ændringer, der er foreslået, er af forholdsvis beskeden karakter. Nogle af dem er blevet fremdraget af ordførerne, og jeg skal ikke gå i detaljer med dem, men

jeg vil gerne fremsætte et par enkelte kommentarer til de ordførerindlæg, der har været.

Jeg er glad for, at der har været en så overvejende positiv stemning for stadig væk at fastholde den fifty-fifty-ordning, som er lagt ind i lovforslaget, således at vi får en klarere blandingsoekonomi i filmstøtten, i filmfinansieringen, end der har været i den hidtil gældende filmlov. Sagen er jo nemlig – og det vil jeg gerne understrege – at det ikke bare kan tages op som et sponsorproblem. En fifty-fifty-ordning betyder, at der trækkes flere penge ind i filmproduktionen. Når man selv kan skaffe op til 3¹/₂ mill. kr., kan der lægges statspenge til, og det vil animere flere til at gå ind i en filmfinansiering.

Der tales om, at det overvejende skal være film med en bred publikumsappel. Ja, det skal det være. Men det betyder jo ikke – og det var der ligesom nogle enkelte antydninger af i indlæggen – at det går ud over det kunstnerisk værdifulde. Der er da ikke noget i vejen for, at en kunstnerisk værdifuld film også kan have publikumsappel; det er da forekommet. Derfor synes jeg ikke, man uden videre kan sige, at man, fordi man har den filmstøtteordning, hvorved man prøver på at få nogle flere penge trukket ind i systemet, har trådt kunstnerisk værdi-synspunkterne under fode.

Jeg er også glad for, at flere af ordførerne har peget på, at det er vigtigt med arbejdet med filmloven i denne omgang at være meget opmærksom på både tv og video. Video, som jo også er nævnt, og som der er sat penge af til i forbindelse med Statens Filmcentral, er et medium i både kunstnerisk og brugermæssig vækst og må naturligvis tages med ind i overvejelserne. Det er der lagt op til og gjort plads til i forslaget. Men jeg tror, det er vigtigt, at man gør sig klart, at også udviklingen på tv-området kommer til at spille en rolle for det miljø, de omgivelser, som dansk filmproduktion vil udfolde sig i i de kommende år.

Jeg er glad for, at vi kan få de ting frem, når vi kommer til udvalgsarbejdet, som jeg ser hen til efter denne førstebehandling.

Fru Birthe Hansen stillede et konkret spørgsmål om de punkter, hvor der er givet mulighed for at fravige de ellers strenge regler om habilitet i forbindelse med placering i de forskellige bestyrelser. Det har lidt at gøre med den diskus-

[Kultur- og kommunikationsministeren]

sion, der generelt har været om, hvor hensigtsmæssigt det er – eller hvor uhensigtsmæssigt nogle synes det er – at man nu ikke giver plads i bestyrelserne til folk med direkte tilknytning til produktionsmiljøerne.

Det er sket, fordi man i praksis har set, at habilitetsproblematikken har gjort, at bestyrelsesarbejdet har været vanskeliggjort af, at folk har måttet komme og gå i behandlingen af de enkelte sager. Det var et af de resultater, som nåedes gennem den undersøgelse, som blev gennemført, at man kunne pege på det som en af årsagerne til, at bestyrelsesarbejdet, der jo i høj grad skal strammes op efter det, der er forelagt her, kom til at foregå for løst og for svagt.

Når der så er sat en bestemmelse ind om, at kulturministeren i særlige tilfælde kan fravige de bestemmelser, der er nævnt, er det faktisk en ganske almindelig dispensationsmulighed, som er normal, hvor man har den slags bestemmelser. Jeg kan ikke på stående fod sige, hvilken situation der kan opstå, men man kan vel teoretisk tænke sig, at der vil være en person, som på en eller anden måde har været knyttet til filmmiljøet, men som trods alt alligevel ikke i den givne situation er bragt i en sådan stilling, at der vil være nogen problemer for hende eller ham i at være med. Og så skal der være en mulighed for ikke at udelukke, for den snævre regel kan være så snæver, at den ikke giver nogen mulighed. Men det er altså en formulering, man i almindelighed har, hvor man har sådanne relativt stramme afgrænsninger, således at de ikke skal blive til en spændetroje, men kun opfylde de stillede krav og sørge for, at de krav imødekommes, som betingelserne egentlig er sat ind for.

Jeg kan oplyse, at man ved behandlingen – og det håber jeg også vil ske under udvalgsbehandlingen – har holdt fast i, at de organisatoriske ændringer, der er tale om ved tilrettelæggelsen af dette lovforslag, i høj grad også skal være med til at styrke filmproduktionen, også økonomisk set, derved, at der bliver bedre økonomiske styremuligheder, som skulle medføre, at vi får en bedre udnyttelse af de ressourcer, der er til stede. Den organisatoriske opstramning, som der er tale om, og som jeg ikke skal gå i enkeltheder med – det gjorde vi, da vi sidste gang havde førstebehandling – er en væsentlig ting

for mig, fordi jeg tror, at vi vil kunne få en bedre ressourceudnyttelse og derved også faktisk flere film ud af de eksisterende ressourcer ved at foretage de opstramninger, der er tale om. Det har der været talt om, og det er der blevet lagt op til, og jeg ser frem til et konstruktivt udvalgsarbejde.

Tastesen (S):

I anledning af hr. Poulsaards hyldestale til den nyopfundne dummerautomat kunne jeg få lyst til at sige, at det kan da godt være, at hr. Poulsaard – for dem, der hører ham nogle gange i hvert fald – er underholdende, men det kan man naturligvis ikke bygge en fremtid på. Og selv om vi nu har 1987 og ikke 1814, hvor den senere Christian VIII udtalte – det står her i forordet til det skrift, vi har fået fra Filmarbejderforeningen, – »at nok er vi fattige, men derfor behøver vi ikke at blive dumme«, kan man faktisk anlægge det samme synspunkt for det kulturelle område. Det er min bestemte opfattelse, at det vil være den vej, vi går, hvis hr. Poulsaards kulturelle linje sejrer.

Om sikring af biografernes fremtid vil jeg sige, at vi for nylig i Kulturudvalget har haft besøg af en deputation fra biografejerne. De gør opmærksom på den kritiske situation, de er i.

Det er min opfattelse, at kommunerne selvfølgelig skal gå ind i biografdriften, men det er også min opfattelse, at forslaget med de 15 mill. kr. er en forsøgsordning, og så må vi se, om man måske kan få nogle mere folkelige film frem på den måde. Men denne forsøgsordning må ikke gennemføres på bekostning af den bevillingsramme, som findes i øjeblikket, og som indstilles på baggrund af konsulenterne. Derfor må jeg sige, at vor tilslutning til dette naturligvis er afhængig af, at det andet område ikke forsømmes. Det skal være plus i stedet for minus her.

Min sidste bemærkning skal omhandle filmkanalen. Vi vil vente med at se, hvad forslaget går ud på, men vores grundholdning over for et eventuelt forslag om en filmkanal – som jeg forstår at kulturministeren vil fremsætte forslag om – er, at Danmarks Radio er vort hjertebarn, og selv om vi ikke har nogen andel – TV 2 er jo regeringens og De Radikales barn – vil vi også overvåge, at det barn får en rimelig trivsel. Der-

[Tastesen]

for afhænger vor holdning til, om der bliver plads til en tv-filmkanal eller ej, i høj grad af, at der ikke sker stramninger i forhold til Danmarks Radios og TV 2's mulighed for at vise film, efter at de har været i biograferne, så de kan ses i et rimeligt omfang af hele befolkningen.

(Kort bemærkning).

Birthe Hansen (SF):

Det er bare et enkelt spørgsmål til kulturministeren. Når kulturministeren i svaret slet ikke kommer ind på problemet med hensyn til det faldende biografantal, skal jeg så forstå det på den måde, at det skyldes, at ministeren ikke betragter det som et eksisterende problem, eller har ministeren måske nogle forslag til løsning af problemet?

Kultur- og kommunikationsministeren (H. P. Clausen):

Jo, jeg betragter det som et problem. Men man må dog, som den konservative ordfører, fru Connie Hedegaard, også var inde på, lægge mærke til, at biografbesøget har rettet sig i den seneste tid. Der er mange, der tilskriver dette, at det er danske film, der er særlig egnede til at trække folk i biografen.

Det er naturligvis et problem. Det talte vi også om ved førstebehandlingen af dette forslag i maj 1987. Der er naturligvis en sammenhæng imellem på den ene side, at der skal være visningssteder, på den anden side, at der skal være film at vise. Men både da den nugældende lov blev gennemført, og da vi drøftede tingene i maj 1987, blev det synspunkt anført – og det er det synspunkt, som jeg mener er det rigtige – at filmloven er en kulturstøttelov, som skal sørge for, at der er muligheder for at producere danske film. Det er og vil også være en forudsætning for, at der kan være biografer. Biografproblemet er for mig at se først og fremmest et kommunalt problem – det sagde jeg også, sidste gang dette blev drøftet – og jeg er ganske opmærksom på, at der her er nogle problemer, fordi der er svind i biograferne. Men jeg mener, det må være lokalsamfundenes opgave at løse det. Det, vi skal, er at skaffe rammer for, at der også bliver nogle film at vise i biografen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Ønskes der afstemning om overgangen til anden behandling? (Ophold). Der ønskes afstemning om overgangen til anden behandling.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges enstemmigt med 123 stemmer.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

14) Første behandling af lovforslag nr. L 23:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af benzin.

Af skatteministeren (Fogh Rasmussen).
(Fremsat 14/10 87).

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 15 og 16 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

15) Første behandling af lovforslag nr. L 24:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af visse olieprodukter.

Af skatteministeren (Fogh Rasmussen).
(Fremsat 14/10 87).

16) Første behandling af lovforslag nr. L 25:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af gas.

Af skatteministeren (Fogh Rasmussen).
(Fremsat 14/10 87).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Helen Beim (S):